

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

АБУСОВА Крістіна

курсантка 1-го курсу факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ,
рядова поліції
науковий керівник:

КРАСНОЩОК Андрій

доцент кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук,
доцент

Відповідно до указу Президента України В. Зеленського № 64/2022 від 24.02.2022 р. на території України діє воєнний стан [1].

З моменту набрання чинності даного нормативно-правового акту діяльність державних органів влади та місцевого самоуправління зазнала певних змін. По-перше, дії вище перелічених органів на даний момент зумовлені сприянню органам управління, створеним на визначеній території, в безпосередньому вирішенні завдань оборони держави. Працівники цих органів в цій ситуації займають провідну роль через завдання, які були поставлені на них з урахуванням розглянутих умов діяльності. Від ефективності їх роботи вирішальною мірою залежить безпосереднє забезпечення внутрішньої безпеки. Водночас за таких умов особливої актуальності набуває питання особистої безпеки поліцейського, адже від цього в тому числі залежить якісне і професійне виконання поліцейськими своїх професійних обов'язків.

Для визначення особливостей повноважень поліцейського та відповідно вимог до його особистої безпеки потрібно спочатку визначити правовий статус воєнного стану. Чинне законодавство дає дане визначення. Отже, посилаючись на статтю 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» можемо визначати, що воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та

передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [2].

Саме в цих цілях і необхідно уточнити компетенцію органів внутрішніх справ, бо тільки наявність уточнених повноважень дає юридично обґрунтовані гарантії законності в реалізації функцій служб і підрозділів органів внутрішніх справ. Безсумнівно, що для успішного виконання завдань, поставлених перед органами внутрішніх справ в умовах воєнного стану, їхні обов'язки і права повинні відповідати основному принципу – нові обов'язки кореспондуються з новими правами. Надзвичайно важливою є та обставина, що розширення компетенції органів внутрішніх справ при введенні воєнного стану є в системі заходів примусу. Співробітники органів внутрішніх справ не можуть переступити меж дозволеного в методах і засобах своїй діяльності щодо забезпечення безпеки. Їх коло в цих умовах, на наш погляд, має бути розширено, бо застосування їх не завжди пов'язане з правопорушеннями, а може бути результатом оцінювання обстановки, що складається. Ускладнення компетенції органів внутрішніх справ проявляється і у внутрішньому управлінні кожним з них [3].

Статтею 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» встановлено, що у період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження, зокрема органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування [2].

Згідно з пунктом 24 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» поліція відповідно до покладених на неї завдань бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів

правового режиму воєнного стану у разі його введення на всій території України або в окремій місцевості. Крім того, статтею 24 цього Закону визначено додаткові повноваження поліції та встановлено, що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості [4].

Особиста безпека поліцейського під час воєнного стану забезпечується виконанням Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посиленій варіант службової діяльності[5].

У зв'язку з викладеним у цьому році депутатом Верховної Ради України було запропоновано проєкт закону, що стосується внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» та Дисциплінарного статуту Національної поліції України, які спрямовані на забезпечення діяльності поліції та ефективного виконання нею завдань в умовах воєнного стану.

Проєктом акта передбачається доповнити статтю 23 Закону України «Про Національну поліцію» новими пунктами та наділити поліцію повноваженнями, необхідними для виконання покладених на неї завдань, у тому числі в умовах воєнного стану.

Зокрема, доповнення стосуються питань взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з державними органами, органами місцевого самоврядування, юридичними особами державної форми власності, у тому числі щодо військовополонених, забезпечення конвоювання та утримання затриманих осіб, розмінування та допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт, а також представництва в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі.

Крім того, передбачені проєктом акта зміни спрямовані на врегулювання питання збирання біометричних даних осіб, у тому числі шляхом

дактилоскопіювання, а також розширення переліку підстав для зупинки поліцейським транспортного засобу та його перевірки, а також перевірки водія та пасажирів. Крім того, проектом акта передбачається доповнити Дисциплінарний статут Національної поліції України новим розділом, який визначає особливості проведення в Національній поліції службового розслідування в період дії воєнного стану [6].

Проектодавець має на меті оптимізувати і врегулювати питання діяльності поліції та особистої безпеки поліцейського, передусім, в умовах воєнного стану, що є надзвичайно актуальним в наш час.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України №64/2022 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 20.04.2022).

2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» [Електронний ресурс] Режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/t150389?an=1&ed=0000_00_00 (дата звернення 20.04.2022).

3. М. В. Ковалів, В. О. Іваха. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4948/vnulpurn201683712.pdf> (дата звернення 20.04.2022).

4. Закон України «Про Національну поліцію» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/T150580?an=1> (дата звернення 20.04.2022).

5. Наказ Міністерства внутрішніх справ від 10 грудня 2015 року № 1560, зареєстрованою у Міністерстві юстиції України 05 січня 2016 року за № 12/28142 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>(дата звернення 20.04.2022).

6. Проект Закону України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/П07108І> (дата звернення 20.04.2022).

7. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245224> (дата звернення 20.04.2022).

МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

АНДРІЯШЕВСЬКИЙ Артур

студент 2-го курсу факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ
науковий керівник:

СКЛЯР Надія

доцент кафедри державно-правових дисциплін факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Повномасштабний відкритий воєнний напад росії за підтримки її сателіта білорусі, початий 24 лютого 2022 року, став для всіх українців початком нової реальності. Близько 4-ої години за київським часом 24 лютого президент рф володимир путін оголосив про воєнну операцію з метою нібито «демілітаризації та денацифікації України»; через кілька хвилин почалися ракетні удари по всій Україні, у тому числі поблизу Києва. Російські війська вдерлися до України поблизу Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з росії, Білорусі та тимчасово окупованого росією Криму.

У березні 2022 року російські передові сили захопили місто Бучу, що є однією з початкових околиць Києва, куди увійшли російські війська. Під час загального відступу російських військ на північ від Києва внаслідок атак